

Kobe de Peuter

DE ACHTERKANT VAN HET REALISME

Kobe de Peuter (Turnhout, 1979) is zo'n kunstenaar die je in de steek laat op het moment dat je denkt hem te hebben gevonden. Hij schildert figuratief, realistisch, fotorealistisch of hyperrealistisch zelfs, maar hoeveel waarde moet je hechten aan dat begrip 'realistisch'? Hij zegt het gewone, alledaagse leven te registreren, maar hoe alledaags is dat eigenlijk? Eerst schilderde hij mensen in hun omgeving, toen verdween de mens daaruit omdat de omgeving zelf zou volstaan als een portret, nu komt die mens toch weer terug in zijn schilderijen. Ooit beweerde hij dat de mens nooit de beheerder van zijn eigen omgeving kan zijn, in de werken die hij nu laat zien lijken de mensen alleszins vertrouwd met hun eigen omgeving (in 'Ducks' uit 2012 bijvoorbeeld). Ze beheren niet alleen hun eigen omgeving, ze huizen erin.

Betekent dit, dat De Peuter inconsequent is of, sterker nog, onzin uitkraamt. Ik denk het niet. Het is een eigenzinnige kunstenaar die ook zijn eigen eigenzinnigheid ter discussie durft te stellen. Hij wil niet in een hokje passen, soms ook niet in zijn eigen hokje.

Kobe de Peuter is in hoge mate autodidact. Hij volgde korte tijd een kunstopleiding, maar ontdekte al snel dat hij daar moest voldoen aan vastgelegde codes en normen. Wat kunst is en wat goede kunst is lag vast. Een vat vol tegenstrijdigheden verdrinkt in een dergelijke voorgeprogrammeerde omgeving. Hij wist dat hij zich ook zelf het vak eigen kon maken. Zijn vak.

Kobe de Peuter is geen schilder in de klassieke betekenis van het woord. Hij schildert op linnen zoals een huisschilder een deurpost schildert. Er mogen geen strepen achterblijven. De structuur van het doek mag zichtbaar zijn, de structuur van de verf niet. Door deze kille manier van schilderen brengt hij afstandelijkheid in. Waarschijnlijk doet hij dat, om een ander typerend aspect van zijn werk, het gebruik van licht, het meest maximale effect te geven. Op onverwachte en onlogische plaatsen schijnt er licht op de personen in zijn schilderijen of op een deel van de omgeving waarin ze zich bevinden. Op de jurk van een zwangere vrouw ('Skirt', 2012), op de muur waar een man voor staat ('Black Thing', 2011), op het gezicht en een deel van het bovenlijf van een ander menselijk figuur ('Smile', 2011). Het is niet zo dat het licht afstraalt, de lichtbron is tevens zelf aanwezig (in 'Black Thing' zelfs als een soort belemmerend hek). Vreemd, omdat dat in feite niet kan. Deze werkwijze voegt enerzijds 'warmte' toe aan zijn kille manier van schilderen, anderzijds worden tenminste een aantal werken daardoor mysterieus, spookachtig zelfs. De vermeende realiteit krijgt er een emotionele, surrealistische lading door. Dat de menselijke figuren het af en toe zonder hoofd moeten stellen, draagt daar zeker toe bij. Het is met name hierdoor onmogelijk hem te plaatsen in het rijtje fotorealisten zoals Rosenquist en Estes. Die hielden zich braaf aan de werkelijkheid.

Die fascinatie voor licht heeft volgens mij te maken met één van zijn andere activiteiten. Kobe de Peuter heeft een aantal korte films gemaakt. Film is bij uitstek een medium waarbij licht een dominante rol speelt. Licht kan de sfeer van een scène, en daarmee de betekenis, totaal veranderen.

Er is nog een andere karaktertrek in het werk van De Peuter waardoor de werkelijkheid een draai om de oren krijgt en het gewone van het dagelijks leven op de proef wordt gesteld. Hij schildert de omgeving waarin een handeling of een gebeurtenis zich afspeelt soms zo afgemeten, dat ze haast abstract wordt. Dat is bijvoorbeeld het geval bij 'Flatscreen' uit 2012. Minimalistischer kan een setting nauwelijks zijn.

Kobe de Peuter slaagt erin om in zijn werk de achterkant van de werkelijkheid te laten zien. Het is niet dé werkelijkheid, maar de werkelijkheid van De Peuter. Het is niet hét dagelijks leven, maar het dagelijks leven van de kunstenaar. Zijn eigenzinnigheid zorgt ervoor dat alledaagsheid spannend wordt.

(Tekst: Rob Perrée - New York, februari 2012.)